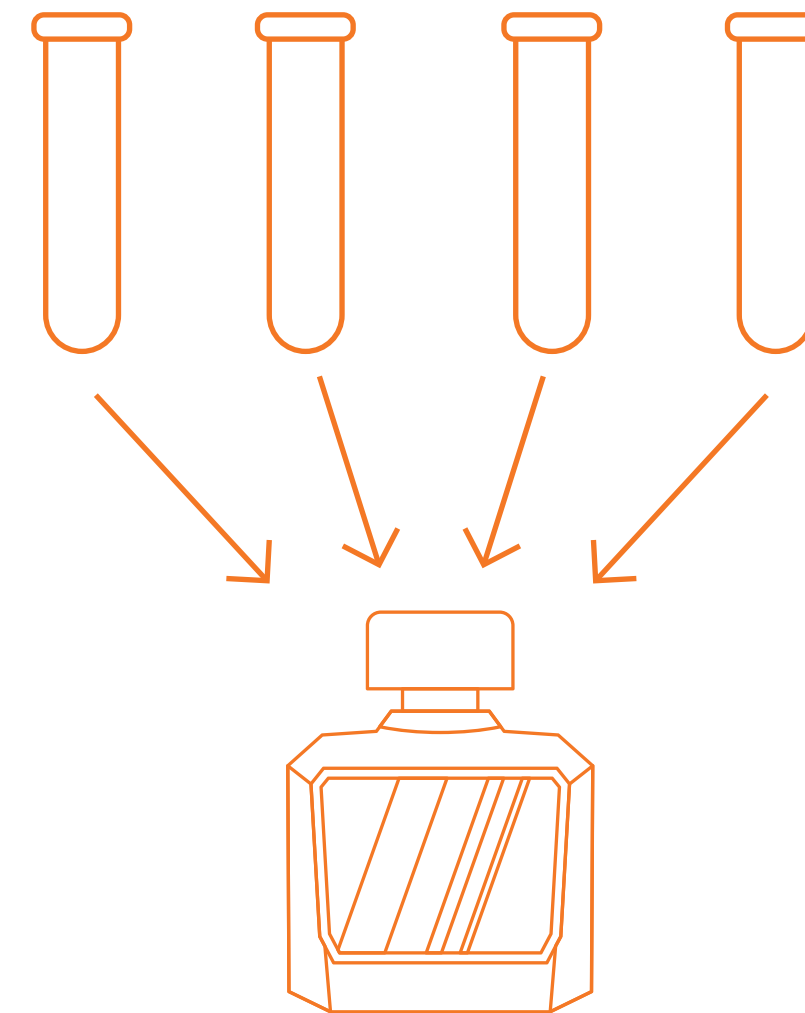

Magdalena Żmijowska

Jak pąk w bajce

Wyobraź sobie, że masz możliwość stworzenia perfum ze swoich ulubionych zapachów. Jakie by one były. Opisz je za pomocą słów czy symboli.

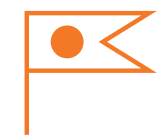

Artystka wykonała rysunki dwóch bardzo konkretnych roślin – fasoli i paproci. Pamięta je na swój sposób i poszczególnie je za pomocą zmysłów. John Locke zatrzymałby się pewnie nad tym rysunkiem i zapytał – „czy każdy człowiek tak samo odczuwa zapach rośliny?”. Zapachy uważał za zależne od umysłu i wrażliwości danej osoby. Są one więc dowodem „względności spostrzeżeń”, czyli tego, że na przykład każdy z nas inaczej czuje zapachy i smaki.

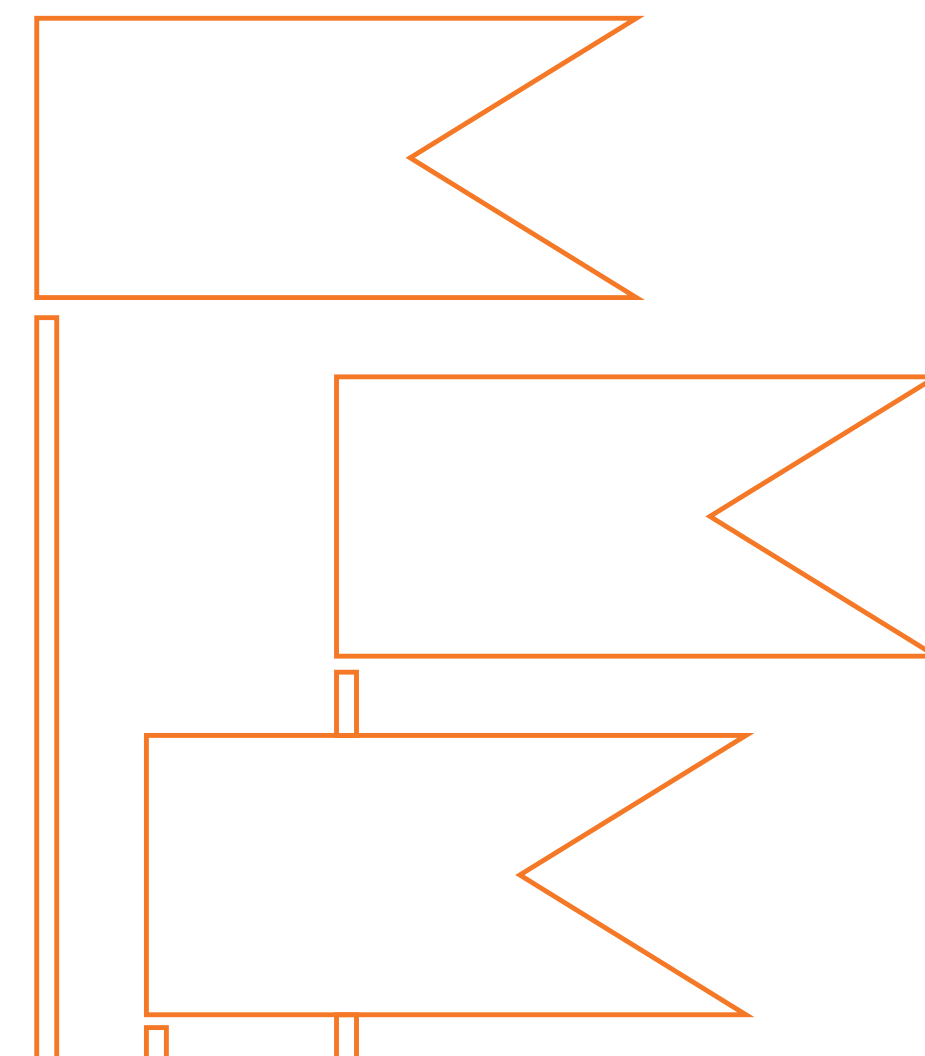
Artystka w sobie tylko znany sposób zapamiętała zapach paproci i fasoli, a jak Ty pamiętasz woń tych roślin?

Karolina Grzywnowicz

Flagi słabego oporu

Za pomocą jakich symboli na fladze można przedstawić: wolność, sprawiedliwość i równość.

Flaga silnie kojarzy się z państwem. Polska posługuje się białoczerwonym sztandarem, inne kraje mają swoje kolory narodowe i symbole. John Locke często zastanawiał się nad tym, jak powinno wyglądać państwo idealne. Miał bardzo odważne jak na owe czasy poglądy. Głosił, że podstawą prawa w danym kraju powinna być konstytucja, która gwarantowałaby ochronę życia obywateli i obywaterek, ich wolności i własności.

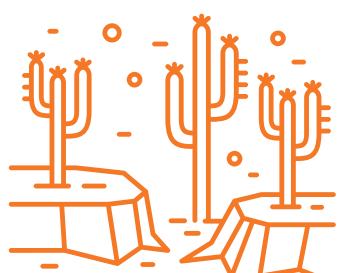
Jak myślisz, jakie prawa obowiązywałyby w państwach, które posługiwałyby się sztandarami zaprojektowanymi przez artystkę?

Bartek Buczek

Łuk

Napisz swoje skojarzenia do obrazków.

Czym jest skojarzenie i jak powstaje? To było również bardzo filozoficzne zagadnienie. Proste skojarzenia w stylu: zielone światło to możliwość przejścia, pościelone łóżko to wypoczynek, nie są wcale takie proste, jak by się mogło wydawać. John Locke badał te związki i mówił, że człowiek łączy emocje i pojęcia za pomocą podobieństwa albo kontrastu. Każdy zatem człowiek ma swoje indywidualne „połączenia” emocji z daną obserwacją czy widzianym przedmiotem.

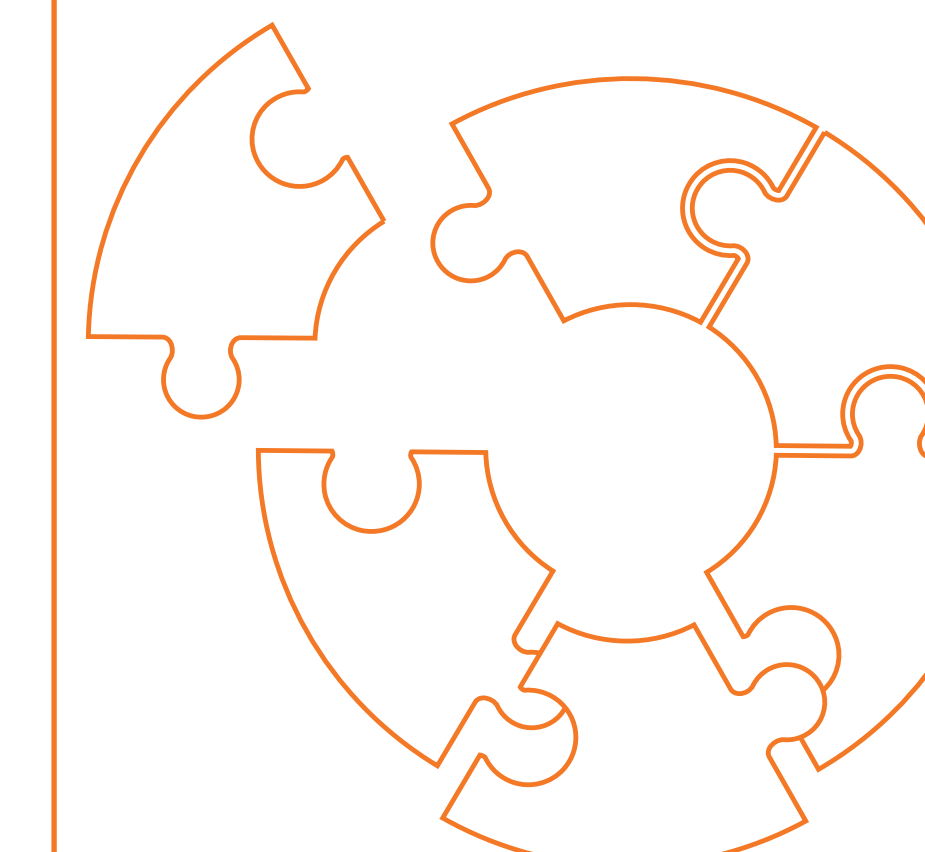
Obraz artysty jest zapewne przykładem tego, że sztuka może wywołać u ludzi wiele emocji. A Ty co czujesz, gdy na niego patrzysz? Przyjemność, smutek, a może radość?

Natalia Bażowska

Pąk

Narysuj proste idee, które mogą składać się na to, na co teraz patrzysz.

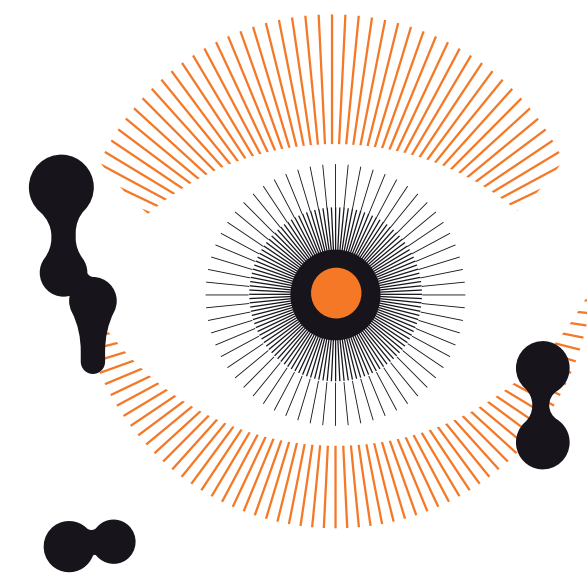

Początkiem poznania są zmysły. Za pomocą wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku odbieramy pewne wrażenia, które niejako zapisują się w umyśle. Ten zapis John Locke nazwał „ideami prostymi”. Taką ideą prostą jest krzesło i ono pozwala nam nazwać inne krzesła, które na swojej drodze spotkamy (chiński zabytkowy tron, minimalistyczny przedmiot słynnego projektanta). Idee proste mogą się ze sobą łączyć. Prostą ideę krzesła zestawmy na przykład z prostą ideą smoka. Tworzymy wtedy ideę złożoną (siedzisko pięknie rzeźbione w chińskie smoki). John Locke nie stawiał granic łączeniu idei prostych w bardzo skomplikowane formuły. Artystka, która wykonała tego „stworę”, mogła mieć na myśli wiele idei prostych, które złożyły się na ten skomplikowany obiekt.

A Ty co widzisz w tym dziele? Kwiat, stworę wodnego? Może coś innego?

Organizator: Stowarzyszenie „Z Siedzibą w Warszawie”
Partner Główny: Muzeum dla Dzieci, Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie

Organizatorem Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie jest Samorząd Województwa Mazowieckiego

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa.
Dofinansowano również ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Eureka, czyli odkrywam!

Wystawa o filozofii i sztuce dla dzieci w wieku od 4 do 104 lat.

19.09.2020 r. - 30.04.2021 r.

Wystawa kierowana jest zarówno do dzieci, dorosłych jak i nastolatków. Prace sześciu współczesnych artystów, stworzone na potrzebę tej wystawy, poddane zostaną komentarzowi bliskiemu myśli Arystotelesa, Kartezjusza, Johna Locke'a i Ludwiga Wittgensteina oraz nieskończonej ilości interpretacji widzów. Ekspozycja zachęci Was do interakcji, działania, przemyśleń. Jest pretekstem do lepszego poznania filozofii, sztuki i przede wszystkim samego siebie.

Jesteśmy świadomi związków filozofii ze sztuką, dlatego tworzyliśmy wystawę, która w sposób kompleksowy łączy te dwie narracje. Pokazujemy, że umiejętność zadawania pytań jest ważną kompetencją, którą warto rozwijać na każdym etapie swojego życia.

Więcej: www.ethnomuseum.pl

Krzysztof Maniak

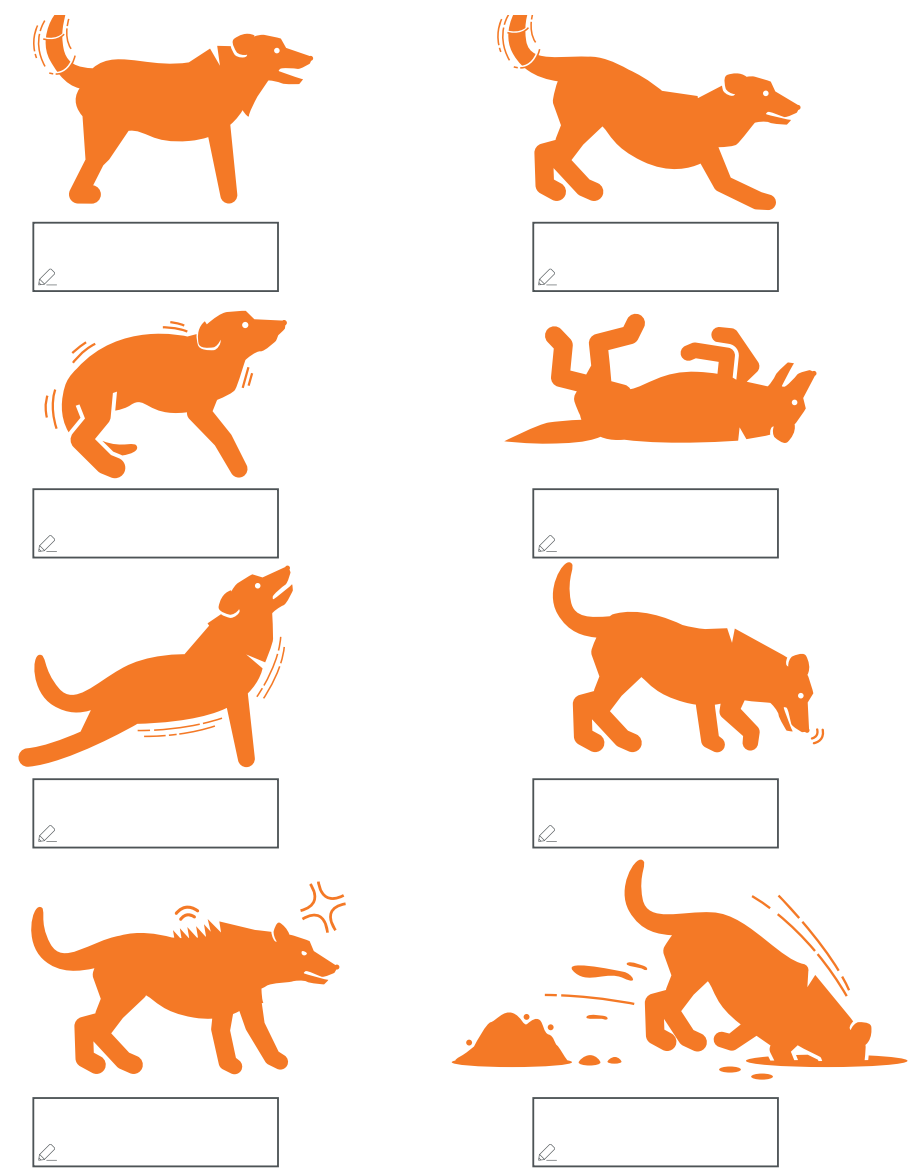
Karmniki

John Locke był jednym z pierwszych filozofów w dziejach, który sprzeciwił się okrutnemu traktowaniu zwierząt. Stwierdził, że zwierzęta są bardzo podobne do ludzi, tak samo odczuwają i są nastawione na postrzeganie rzeczywistości, a jedyne co odróżnia od nich ludzi, to zdolność abstrakcyjnego myślenia i używania języka. Teraz John Locke miałby więcej narzędzi do zbadania języka zwierząt. Pewnie doszedłby do wniosku, że owszem, nie mówią jak ludzie, ale porozumiewają się między sobą – gestem, dźwiękiem, zachowaniem, zapachem. A czym jest język, jak nie umiejętnością porozumiewania się?

Jak myślisz, czy w takim razie zwierzęta mają swój język?

Pewnie już widziałeś takie psie zachowania. Jak myślisz, co mogą oznaczać?

Justyna Mędrala

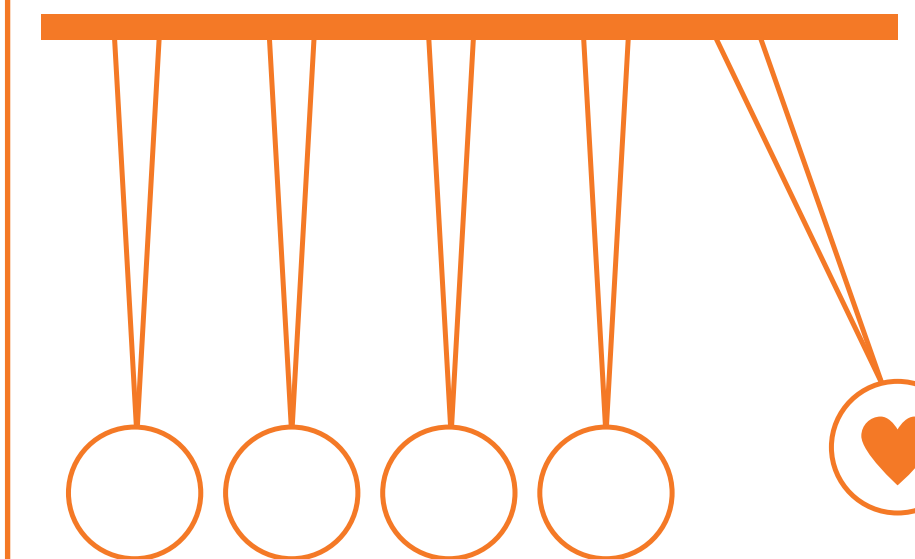
Wszyscy jesteśmy z wody

Dotykasz kulek, wprawiasz je w ruch, a one odbijają się od lustra wody. Masz nad nimi kontrolę. Pewnie John Locke zastanowiłby się nad tym drobnym wydarzeniem i zapytał, skąd pochodzi nasza wiedza. Czy z faktu, że dotykamy rzeczywistości?

Nasza dłoń porusza kulki, a one uruchamiają zmysły – czujemy i widzimy je. Dzięki takiemu kontaktowi pamiętamy jakieś zdarzenie. Ile razy krzyknęłaś: „znam to!”? Zastanawiasz się czasem, dlaczego coś wydaje się znajome?

Wyobraź sobie, że masz możliwość wprawienia tej kuli w ruch. Jak myślisz, co się może wydarzyć? Opisz lub narysuj swoje przypuszczenia.

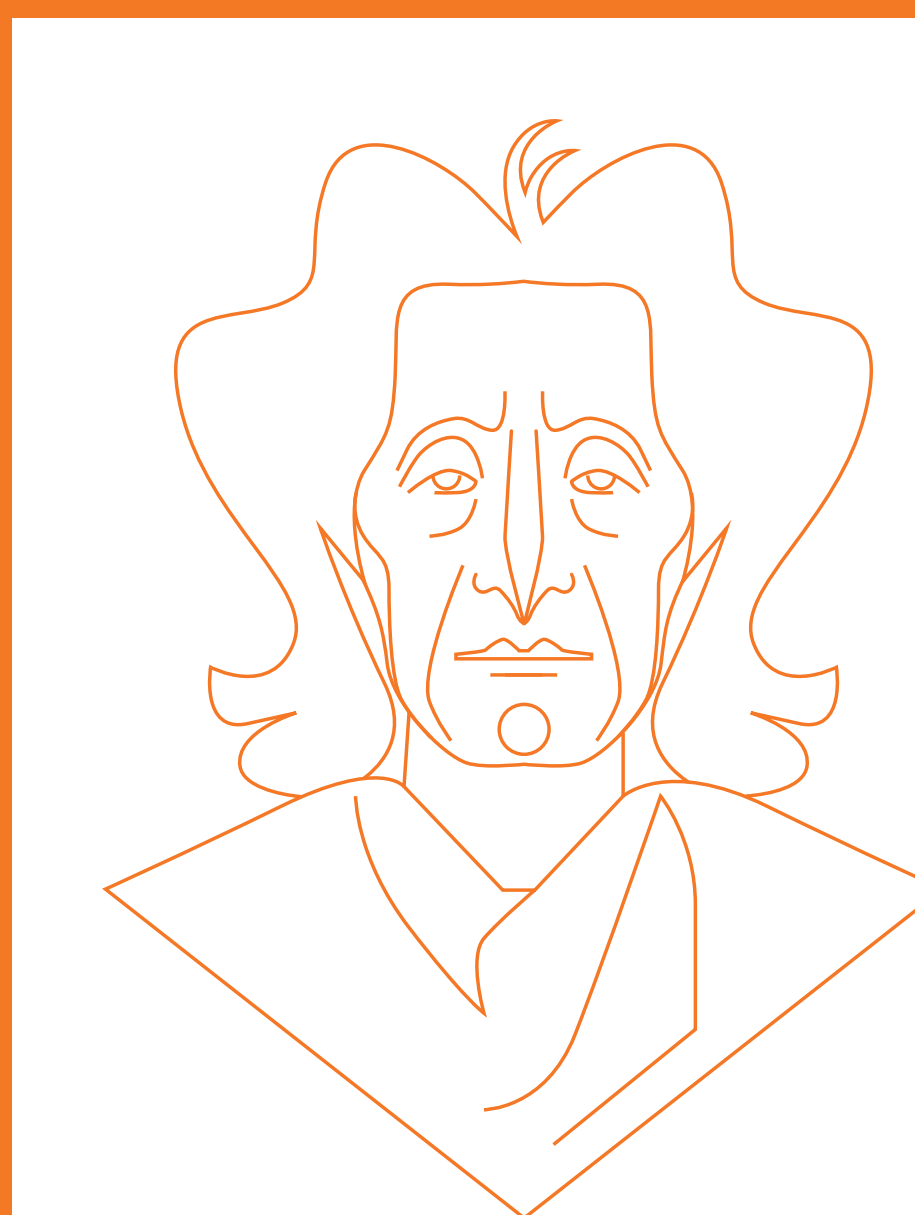

John Locke

ur. 1632, zm. 1704

John Locke (po polsku nazywałby się Jan Kędzior) urodził się w 1632 roku, więc był trochę młodszy od Kartezjusza*. Jan interesował się wieloma rzeczami (jak na myślicie-la przystało) – filozofią, medycyną, polityką i ekonomią. Do każdej z tych dziedzin wniósł coś nowego. W filozofii zajmował się przede wszystkim (uwaga, trudne pojęcie!) teorią poznania, czyli zastanawiał się i dociekał, skąd ludzie wiedzą to, co wiedzą i w jaki sposób poznają świat i siebie. W swoich filozoficznych pracach inspirował się między innymi dziełami Kartezjusza. Locke był orędownikiem tolerancji, czyli równego traktowania wszystkich oraz sprzeciwiał się okrutnemu traktowaniu zwierząt.

*O ile był młodszy od Kartezjusza?

John Locke